

### **Streszczenie popularnonaukowe projektu**

Niniejszy projekt naukowy ma na celu analizę prawną środków związanych z prewencyjnym pozbawianiem wolności człowieka. Prewencyjne pozbawienie wolności stanowi jedną z możliwych reakcji na niebezpieczeństwo grożące ze strony określonej osoby dla różnorodnych wartości. Obejmuje ono wypadki, w których pozbawienie wolności człowieka nie jest reakcją na popełniony czyn zabroniony, ale wyłączenie na niebezpieczeństwo grożące ze strony człowieka, choćby do popełnienia żadnego czynu zabronionego jeszcze nie doszło. W Polsce do powyższej kategorii można zaliczyć m.in. sytuacje związane z przymusową hospitalizacją osób cierpiących na choroby psychiczne lub niektóre choroby zakaźne czy też umieszczeniem cudzoziemców w ośrodkach strzeżonych, a także – po nowelizacji kodeksu karnego – stosowanie detencji psychiatrycznej jako środka postpenalnego.

Planowane badania naukowe mają na celu ustalenie minimalnego standardu ochrony praw człowieka osób izolowanych, szczególnie w zakresie proporcjonalnego ograniczenia wolności osobistej w stosunku do grożącego ze strony tej osoby niebezpieczeństwa, a także ochrony innych praw człowieka w toku izolacji. Celem projektu jest ponadto wypracowanie ogólnego modelu regulacji prawnej prewencyjnego pozbawienia wolności, który gwarantowałby poszanowanie praw człowieka na odpowiednim poziomie.

Metodą badawczą będzie analiza teoretyczna. Analiza literatury i orzecznictwa w kraju i za granicą mają służyć ustaleniu podstaw stosowania prewencyjnego pozbawienia wolności oraz modelu stosowania środków prawnych należących do tej kategorii z punktu widzenia ochrony praw człowieka.

Dotychczas środki prawne stanowiące prewencyjne pozbawienie wolności nie zostały poddane dogłębnej analizie, w szczególności z perspektywy standardu ochrony praw człowieka. Opracowanie przedstawiające analizę podstaw stosowania prewencyjnego pozbawienia wolności oraz standardu poszanowania praw człowieka w toku stosowania tego typu środków będzie kierowane zarówno do dogmatyków, jak i praktyków prawa. Z jednej strony będzie przyczynkiem do dyskusji nad sposobem i zakresem regulacji w prawie polskim instytucji prawnych związanych z prewencyjnym pozbawieniem wolności, z drugiej – pozwoli ocenić istniejące rozwiązania prawne z punktu widzenia dochowania odpowiedniego standardu poszanowania praw człowieka. Wyniki badań, ze względu na interdyscyplinarny i prawnoporównawczy charakter, będą ponadto stanowiły wkład w europejską i światową debatę na temat gwarancji ochrony praw człowieka w wypadku prewencyjnego pozbawienia wolności.